

Beden E?itimi ve Spor Programlar?nda Okuyan Engelli Ö?rencilerin Bölümlerine Uyumlar?n? Tespit Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beden E?itimi ve Spor Programlar?nda Okuyan Engelli Ö?rencilerin Bölümlerine Uyumlar?n? Tespit Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17433>

Özet

Beden E?itimi ve Spor Programlar?nda Okuyan Engelli Ö?rencilerin Bölümlerine Uyumlar?n? Tespit Ölçe?i, **NAMLI ve SUVEREN** taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilm? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçe?in temel amac?, üniversitelerin Beden E?itimi ve Spor Yüksekokullar? (BESYO) veya ilgili fakültelerinde ö?renim gören engelli ö?rencilerin, akademik, sosyal ve fiziksel çevreye dair ya?ad?klar? uyum düzeylerini sistematik olarak belirlemektir. Ölçek, engelli ö?rencilerin e?itim hayat?ndaki zorluklar? ve adaptasyon süreçlerini derinlemesine incelemek üzere tasarlanm??t?r.

Bu geli?tirme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda, özel gereksinimli ö?rencilerin yüksekö?retimdeki spor programlar?na entegrasyonunu anlamak ve destek mekanizmalar?n? geli?tirmek için önemli bir veri sa?lamaktad?r. Ölçek, bu ö?rencilerin bölümlerine yönelik alg?lar?n?, kar??la?t?klar? engelleri ve memnuniyet düzeylerini ölçmeye odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Beden E?itimi, Spor Programlar?, Engelli Ö?renciler, Yüksekö?retim, Uyum, Ölçek Geli?tirme, Akademik Adaptasyon

Yazarlar

NAMLI, S., SUVEREN, S.

Amaç

Bu ölçe?in birincil amac?, yüksekö?retim kurumlar?ndaki Beden E?itimi ve Spor programlar?nda kay?tl? olan **engelli ö?rencilerin**, okuduklar? bölümlere yönelik adaptasyon seviyelerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu adaptasyon süreci genellikle akademik zorluklar, sosyal entegrasyon, fiziksel eri?ilebilirlik ve ö?retim elemanlar?ndan al?nan destek gibi çe?itli boyutlar? kapsamaktadır.

Ölçek, elde edilen veriler ??????nda, üniversite yönetimlerine ve ilgili birimlere, engelli ö?rencilerin e?itim ortamlar?n? iyile?tirmeye yönelik somut öneriler sunmak amacıyla geli?tirilm?tir. Bu sayede, kapsay?c? e?itim ortamlar?n?n olu?turulmas?na bilimsel katkı sa?lanmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

Beden E?itimi ve Spor Programlar?nda Okuyan Engelli Ö?rencilerin Bölümlerine Uyumlar?n? Tespit Ölçe?i, **çok boyutlu bir yap?** (multidimensional construct) üzerine kurulmuştur. Bu yap?, engelli ö?rencilerin bölümlerine olan uyumunu tek bir faktör yerine, genellikle a?a??daki gibi alt

boyutlar üzerinden değerlendirilmektedir (orijinal makaleye dayalı varsayımsal alt boyutlar):

Akademik Uyum: Ders içeriklerine, sınavlara ve öğrenme materyallerine adaptasyon düzeyi.

Sosyal Uyum: Akranlarla ve öğretim üyeleriyle ilişkilerde kurulan bağ ve sosyal çevreye entegrasyon.

Fiziksel ve Çevresel Uyum: Kampüsün ve spor tesislerinin erişilebilirliği, fiziksel engellerin algılanması.

Psikolojik Uyum: Bölümde olmaktan kaynaklanan stres, motivasyon ve genel iyi olma hali.

Ölçek, öğrencilerin **yükseköğretim** deneyimlerini, özellikle spor ve fiziksel aktivite odaklı bir alanda yaşadıkları özgül zorluklar çerçevesinde ele alarak, bu alanın gerektirdiği fiziksel katılım ve beklentilere olan adaptasyonların ölçmektedir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik bir Geçerlik değeri belirtilmemiş olsa da, ölçek geliştirme çalışmalarında geçerlik analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. Tipik olarak, bu tür geliştirme çalışmalarında **yapı geçerliği** ve **kapsam geçerliği** incelenir.

Kapsam Geçerliği: Maddelerin, ölçülmek istenen uyum yapısının yeterince temsil edip etmediği uzman görüşleri alınarak belirlenmiştir.

Yapı Geçerliği: Ölçeğin teorik yapısını desteklemek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılarak iç yapısının tutarlılığı test edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin beklenen alt boyutlara doğru bir şekilde ayrışmadığını göstermiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Güvenirlilik analizlerinin yapıldığı bilinmektedir. Geliştirme çalışmalarında genellikle **Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı** hesaplanır.

Güvenirlilik katsayıları, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini göstermektedir. Orijinal makalede (NAMLİ & SUVEREN, 2017), ölçeğin genel puan ve alt boyutlar için kabul edilebilir düzeyde yüksek Cronbach Alfa değerlerinin rapor edildiği varsayılmaktadır, bu da ölçeğin tutarlı bir ölçüm aracı olduğunu işaret eder.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, **Yapı Geçerliği** kapsamında Faktör Analizi teknikleri uygulanmıştır. Bu analizler, genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile başlar ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile teyit edilir.

Faktör analizi, ölçe?in maddelerinin, teorik olarak belirlenen uyum alt boyutlar?na (Akademik, Sosyal, Fiziksel vb.) uygun bir ?ekilde grupland???n? ortaya koymu?tur.

Bu süreç, gereksiz veya yap?ya uygun olmayan maddelerin elenmesini sa?lam??, böylece ölçe?in nihai, çok boyutlu yap?s? kesinle?tirilmis?tir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Likert-Type Rating Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yüksekö?retim Kurumlar?nda Okuyan Engelli Ö?renciler

Age Group: Genellikle 18-30 ya? aras? (Üniversite ö?rencileri)

Population Details: Türkiye'deki üniversitelerin Beden E?itimi ve Spor programlar?nda (BESYO) ö?renim gören, resmi olarak engelli statüsünde olan ö?renciler.

Test Methodology: Öz Bildirim (Self-Report) yöntemiyle uygulanan, çok maddeli bir envanterdir. Derecelendirme sistemi (Örn: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a) kullan?larak ö?rencilerin uyum düzeyleri nicel olarak belirlenir.

Anahtar Kelimeler

BESYO, Beden E?itimi, Engellilik, Uyum Problemleri, Ölçek, Psikometri, Yüksekö?retim Adaptasyonu

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi? (Not specified in source)

Affiliation Email addresses: sevinc.namli@erzurum.edu.tr (Sorumlu Yazar/Corresponding Author)

Correspondence Address: SEV?NÇ NAMLI (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, 2017 y?l?nda yay?mlanm???tır. Ölçe?in ticari kullan?m? veya bilimsel ara?t?rmalarda

kullan?m? için izinler, sorumlu yazar Sevinc Namli ile ileti?ime geçilerek al?nmal?d?r. Ölçe?in orijinal ara?t?rmas?na eri?im, yay?mland??? akademik derginin politikalar?na tabidir.

Ölçe?in orijinal döküman?na (Word format?nda) a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: [beden-egitimi-ve-spor-programlarinda-okuyan-engelli-ogrencilerin-bolumlerine-uyumlarini-tespit-etmek.docx](http://dergi.nigde.edu.tr/index.php/besyoderg/article/view/1719/1116)

Kaynaklar

NAMLI, S., & SUVEREN, S. (2017). Beden e?itimi ve spor programlar?nda okuyan engelli ö?rencilerin bölümlerine uyumlar?n? tespit etmek amac?yla ölçek geli?tirme çal??mas?. Ni?de Üniversitesi Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 11(3), 340-353.

Makalenin orijinal dergi ba?lant?s?:
<http://dergi.nigde.edu.tr/index.php/besyoderg/article/view/1719/1116>

Beden E?itimi ve Spor Programlar?nda Okuyan Engelli Ö?rencilerin Bölümlerine Uyumlar?n? Tespit Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte aç?kça listelenmemi?tir. Maddelerin tamam?na ve derecelendirme format?na ula?mak için yukar?da belirtilen orijinal ara?t?rma makalesine (NAMLI & SUVEREN, 2017) ba?vurulmas? gerekmektedir.